

Da Folketinget med et bredt flertal vedtog den nuværende lov i 1993, var vi fremsynede. Vi vedtog en lov med en indbygget fremtidssikring. Loven knæsatte nogle udviklingstendenser, som var begyndt at sætte sig spor i det samlede skolebillede, samtidig med at de rakte fremad. Jeg tænker her f.eks. på faglig undervisning vekslende med tværgående emner og problemstillinger og projektarbejdsformen som et undervisningsmønster, der fra de videregående uddannelser har bredt sig til folkeskolen.

Arbejdet med integrering af edb i alle skolens fag og skolebiblioteket som skolens pædagogiske servicecenter er også udviklingstendenser, der er opstået under den gamle lov og nu videreføres i forstærket form under den nye. Med lovens ikrafttræden blev der skabt mål og rammer for folkeskolen, der på den ene side rækker tilbage og bevarer og styrker værdifulde sider af dansk skoletradition – det er samarbejdet med forældrene, klasselærersystemet og klassen som grundlag for undervisningens fællesskab – og på den anden side rækker de fremad, idet der er skabt plads til, at skolerne udvikler sig i overensstemmelse med nye krav og vilkår på både lokalt, kommunalt og nationalt plan, ja, såmænd også på det globale plan.

Så der er sket, og der vil ske stadig store ændringer inden for skolens samlede virksomhed. Folkeskolen er ikke, hvad den var, heldigvis, siger nogle, desværre, siger andre. Det vigtigste er dog, hvordan vi kan gøre skolen stadig bedre.

I det følgende vil jeg redegøre for nogle af de initiativer, igangværende og planlagte, som jeg har taget og vil tage for at sikre og udvikle kvaliteten i indholdet i folkeskolen.

Formålene for folkeskolens fag er i forlængelse af lovens vedtagelse blevet opdateret og reformuleret. Som en nyskabelse er der for alle skolens fag fastsat centrale kundskabs- og færdighedsområder, som lærerne er forpligtede over for. Disse områder står selvfølgelig øverst på dagsordenen for den informations- og rådgivningsvirksomhed, som ministeriets fagkonsulenter udøver. Gennem skolebesøg, udviklingsarbejder, konferencer, seminarer og meget mere danner de sig et indtryk af, hvordan undervisningen i de enkelte fag praktiseres og diskuteres rundt om i landet.

Et dybere kendskab til enkelte fag kan også være nødvendigt, og som et eksempel vil jeg nævne den undersøgelse, som jeg har fået sat i værk vedrørende faget naturteknik. Dette fag er

et nyt fag i den obligatoriske fagrække, og det blev indført for at styrke den naturfaglige dimension i folkeskolens undervisning. Faget har fået sin udformning og placering i skolen på basis af forudgående udviklingsarbejder. Hensigten har været at skabe et fag, der styrker naturfaglige tankegange og arbejdsmetoder og sætter disse fagområder i relation til humanistiske og samfundsfaglige indfaldsvinkler allerede på et tidligt tidspunkt i børnenes skoleforløb.

Et afgørende spørgsmål er imidlertid, om vi opnår det, vi vil. Virker det, får børnene noget ud af det, lærer de noget, der er betydningsfuldt og væsentligt? Hvilke lærerprofiler, hvilke arbejdsformer, hvilket indhold skal udvikles og støttes? Hvilke barrierer, hvilke muligheder er der? Disse spørgsmål og mange flere om naturteknik indgår i et spørgeskema, der er blevet sendt til 10 pct. af landets folkeskoler. I undersøgelsens anden del vil udvalgte lærere blive interviewet mere dybtgående.

Når undersøgelsens konklusioner foreligger, vil jeg tage initiativer af forskellig art, der kan støtte undervisningen både forskningsmæssigt og i den daglige undervisning. På denne måde vil fagets identitet og kvalitet blive udviklet i et samspil mellem de centrale bestemmelser og den undervisning, der finder sted lokalt.

Et andet aspekt, der har fået særlig vægt i den nye lov, er hele evalueringsaspektet. Den løbende interne evaluering skal gennemlyse hele skolens virksomhed, og ikke mindst herigennem vil kvalitetsdimensionen blive langt mere synlig, end den har været tidligere, for det er jo noget relativt nyt, at skolen skal målsætte, begrunde og forklare sin virksomhed over for sig selv, over for elever, for forældre, for lokalsamfundet og for politikere. Det er sket, i takt med at skolens monopol som videns- og kulturformidler efterhånden er blevet mindsket. Det medfører, at der i langt højere grad end tidligere bliver sat spørgsmålstejn ved skolens virksomhed, og der bliver udtrykt modsatrettede krav og forventninger både inden for og uden for skolens verden.

Spørgsmålene skal besvares, krav og forventninger skal debatteres. Det er naturligtvis skolens opgave at opfylde de krav og forventninger, der er rimelige og gennemførlige. Det forudsætter imidlertid, at målsætning og evaluering på alle niveauer skal være en integreret del af skolens virksomhed, og jeg må medgive, at det er noget, som mange lærere og mange skoleledere og mange kommuner stadig står famlende over for.